

Javorniški Mesečnik

Interno glasilo Astronomskega Društva Javornik
<http://www.javornik-drustvo.si>

Številka 52, Letnik V, Maj 2004
ISSN 1581-1379

Prehod Venere

Prehod Venere čez Sončevo ploščico bo 8.6.2004. Društvo bo na ta dan izvedlo javno opazovanje prehoda na Šušarskem mostu. Opazovanje se bo pričelo ob sedmih.

Borut Jurčič Zlobec, zlobec@torina.fe.uni-lj.si

Tabor 2004

Astronomsko društvo Javornik, Kolodvorska 6, Ljubljana. V Okviru: Gibanja znanost mladini, pod pokroviteljstvom ZOTKS. Kraj: dom Medved Centra šolskih in občinskih dejavnosti (ČŠOD) na Medvedjem Brdu nad Hotederščico. Trajanje: od 16. do 25. julija. Starost udeležencev: od 13 do 26 let. Število udeležencev: Na letošnji tabor bomo sprejeli največ 40 udeležencev. Od teh predvidevamo 15 mladih raziskovalcev. Cena: za udeležbo na taboru je potrebno plačati 25.000,00 SIT, v to ceno je všteto: 9 polnih penzionov, delo z mentorji, strokovna predavanja, skripta z raziskovalnimi nalogami, fotografski material, uporaba astronomskih instrumentov, izlet in poročilo v obliki zbornika vseh raziskovalnih del na taboru. Prijave: Prijavite se lahko najkasneje do 12. junija s plačilom akontacije 5.000,00 SIT na naš poslovni račun s pripisom TABOR 2004, preostalo vrednost 20.000,00 SIT pa do 10. julija. Izpolnjeno prijavnico pošljite na zgoraj naveden naslov. Št posl. rač.: 02222-0013758728

Odgovorne osebe za izvedbo tabora:

- ★ organizacijski vodja: Stane Slavec uni.dipl.inž.,
- ★ vodja tabora: Borut Jurčič Zlobec uni.dipl.inž., dr. elektotehnike,
- ★ strokovni vodji: Nikolaj Štritof astronom in prevajalec in Bojan Dintinjana uni.dipl.inž. astronomije

Strokovni program:

- ★ Namen tabora je popularizacija astronomije in izobraževanje mladih s področja astronomije. Delo na taboru bo potekalo v 5 skupinah. V vsaki skupini bo od 5 do 8 udeležencev. Vsaka skupina bo imela dva do tri različne raziskovalne projekte.
- ★ Meteorska skupina: Osnovni namen meteorske skupine, je izobraževanje bodočih meteorskih opazovalcev. Osredotočili se bodo na metode opazovanj; tako fotografske, video kot vizualne ter na obdelavo rezultatov. V času tabora je aktivnih več meteorskih rojev (Perzeidi s 100 meteorji na uro, Akvaridi, Kapa Kignidi). Udeleženci bodo opazovali tudi z avtomatsko video postajo za snemanje teh meteorskih rojev.
- ★ Splošna skupina: je namenjena bolj začetnikom. Ukvarjali se bodo z vsemi astronomskimi temami po

malem, glavni poudarek bo na Sončevem sistemu. Opazovali bodo vrtenje Sonca, merili solarno konstanto, spoznavali bodo posamezna ozvezdja, določili maso Jupitra in oddaljenost do Venere. Naučili se bomo kako pripraviti teleskop za opazovanja in kako pomemben je čas v astronomiji.

- ★ Astrofoto skupina: Fotografirali bomo nebesne objekte z digitalnimi in običajnimi fotoaparati, izvedeli bomo kako se naredi okularna projekcija, ter kako se snema s CCD kamero, katere filme se uporablja in kako se računalniško obdela posnete fotografije.
- ★ Spremenljive zvezde: Skupina se bo ukvarjala z opazovanjem spremenljivih zvezd. Spremenljivke, so zvezde ki spreminjajo sij. Z njihovim opazovanjem lahko izluščimo marsikatero karakteristiko zvezde: pri nekaterih zvezdah znamo določiti maso, drugje oddaljenost in izsev. Udeleženci se bodo seznanili z osnovami opazovanja spremenljivk, tako vizualno kot s pomočjo CCD kamere. Zbrane podatke opazovanj bodo obdelali in narisali krivulje spremenljivk.
- ★ Skupina za astrofiziko. Tisti udeleženci, ki že obvladajo višjo matematiko in fiziko se bodo tu naučili določati sij posameznih zvezd, s spektrometrom bodo določali kemijsko sestavo zvezd, izvedeli bodo nekaj o sevanju ozadja v Vesolju in nekaj o problemu dveh teles, določali bodo napako orientacije ekvatorialne postavitve teleskopa. Naredili HR diagram za nekaj 100 najbližjih zvezd.

Tabor bo vodilo 5 mentorjev:

- ★ Urška Pajer, uni.dipl.inž. elektrotehnike in prevajalka,
- ★ Nikolaj Štritof, astronom in prevajalec,
- ★ Primož Kuk, študent gradbeništva,
- ★ Aleš Berkopec, uni.dipl.inž., mag. fizike,
- ★ Teja Fabjan, maturantka politehnike.

Vsi omenjeni so izkušeni mentorji in aktivni amaterski astronomi.

V času tabora bomo imeli predavanja o zanimivih temah iz astronomije in meteorologije.

Vsak udeleženec bo na taboru prejel skripta s povzetki raziskovalnih vaj, ki se bodo izvajale na taboru. Poleg tega bo vsaka skupina imela vrtljivo zvezdno karto ter efemeride Naše nebo 2004. Za pomoč pri vajah bomo imeli še internetno povezavo in našo bogato astronomsko knjižnico.

V vsaki skupini bomo delali na dveh do treh različnih projektih. Ti bodo bodisi teoretični bodisi praktični. Njihova poročila bomo zbrali in uredili ter izdali kot zbornik.

Dom Medved

Dom stoji na razglednem predelu 789 m nad morjem, od koder pogled zajame nežen gričevnat svet, poraščen z bogatimi gozdovi. V bližini je cerkev Sv. Katarine iz 11. stoletja. Pred domom imamo večnamensko igrišče za odbojko,

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 18. 05. 2004 ob 18^h v predavalnici F2 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. Glavni del sestanka bo predavanje:

Prehod Venere 2004

mag. Sonja Jejčič

V predavanju bom povedala kdaj nastopi prehod Venere, zakaj je to tako redek pojav, kako bomo videli prehod pri nas in o zgodovinskem ozadju tega pojava.

Vabljeni!

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

mali nogomet, in košarko steno.

Na izletih lahko spoznavamo močvirno Žejno dolino s ponikalnico in okamnele sledi dinozavrov ter si ogledamo delo na žagi. Otroci se pri nas lahko praktično seznanijo s klasičnimi kmečkimi opravili, saj imamo v bližini manjšo njivo, peljemo pa jih tudi v hlev, kjer se pogumnejši preizkusijo v molži.

Pri Hotedrščici je zanimiv delujoči stari mlin z vodnim kolesom nad ponorom potoka. Na Hrušici so restavrirani ostanki rimskih utrdb in limesa iz 1. do 5. stoletja našega štetja.

Do doma Medved pridete po naslednji poti: peljete se iz Logatca proti Žirem in na šestem kilometru (kažipot!) zavijete levo za Medvedje Brdo. Po 6 km zavijete ponovno levo (kažipot!) in po 500 m ste pri nas

Dostopno tudi s standardnimi avtobusi.

Izpolnjeno prijavnico pošljite najkasneje do 12. junija 2004 na naslov:

Astronomsko društvo Javornik, Kolodvorska 6, 1000 Ljubljana

Navedene podatke bomo uporabili samo za namen izvedbe tabora.

Stane, StaneSlavec@email.si

PRIJAVNICA

Astronomski tabor medvedje brdo 2004

Gibanje znanost mladini v okviru ZOTKS

Priimek in ime: .....

Datum rojstva: .....

Naslov: .....

.....

Telefon: ..... GSM: .....

Šola (ime in naslov): .....

.....

Domači naslov: .....

.....

EMŠO: .....

Datum: ..... Podpis: .....

Podpis udeleženca: .....

Podpis staršev ali skrbnika (za udeležence mlajše od 15 let):

Podpisani potrjujem udeležbo .... (ime in priimek) na taboru.

Izjava udeleženca: podpisani potrjujem, da bom na taboru spoštoval postavljena pravila, navodila mentorjev in delal v skladu z njimi.

Podpis: .....

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejema jo brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov aram.karalic@yahoo.com / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE ZADNJI DAN V MESECU** / prispevkov ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu